

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/61/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7518200105
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7518200105.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a sudcov JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti Q. U., nar. XX.X.XXXX a C. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny W., deti rodičov N. Z. U., rodenej O., nar. X.X.XXXX, trvale bytom XXX XX X. XXX, zastúpenej Mgr. Stanislavou Liptákovou, advokátkou, so sídlom Rozvojová 2, 040 01 Košice a T. C. U., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom X. XX, XXX XX W., zastúpeného JUDr. Tatianou Jánošíkovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 6, 040 01 Košice, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie pod č. k. 9P/5/2018 - 1657 zo dňa 10. marca 2023, takto

rozhodol:

- Potvrdzuje rozsudok v napadnutých výrokoch I., II. a IV.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľka - matka maloletých detí podala dňa 8.1.2018 návrh, ktorým žiadala, aby súd zveril maloleté deti do jej osobnej starostlivosti a určil výživné zo strany otca vo výške 150 eur mesačne na maloletú Q. a na maloletého C.. Styk otca s maloletými deťmi navrhla upraviť každý páry vikend od piatka do nedele.

Vo veci rozhodol Okresný súd Košice - okolie rozsudkom z 18.11.2021, č. k. 9P/44/2018 - 380, ktorý rozviedol manželstvo rodičov maloletých detí, zveril obe maloleté deti na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky a určil, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej Q. sumou 170 eur mesačne a na výživu maloletého C. sumou 150 eur mesačne. Styk otca s maloletými deťmi neupravil a zároveň rozhodol o trovách konania.

Na základe odvolania proti všetkým výrokom rozsudku zo dňa 18.11.2021 rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 30.8.2022, č. k. 7CoP/70/2022 - 476 a potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice - okolie z 18.11.2021 vo výroku o rozvode manželstva, zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, ako aj o tom, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok a o styku otca s maloletými deťmi. Zároveň zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o určení výživného a o trovách konania a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a nové rozhodnutie.

Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 23.11.2022, č. k. 9P/44/2018 súd opätovne rozhodol o určení výživného na maloleté deti na čas po rozvode tak, že uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu

maloletej Q. sumou 220 eur mesačne a na výživu maloletého C. sumou 280 eur mesačne. Zároveň určil dlžné výživné na maloletú Q. za obdobie od 8.9.2022 do 30.11.2022 a u maloletého C. za to isté obdobie. Návrh matky na určenie výživného na maloletého C. na sumu prevyšujúcu 280 eur mesačne zamietol. Rozsudok Okresného súdu Košice - okolie z 18.11.2021, č. k. 9P/44/2018 - 380 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Košice zo dňa 30.8.2022, č.k. 7CoP/70/2022 - 476 vo výroku o rozvode manželstva nadobudol právoplatnosť dňa 8.9.2022.

Predmetom konania sp. zn. 9P/5/2018 preto ostala iba otázka dlžného výživného na maloleté deti zo strany otca ako povinného rodiča za obdobie od podania návrhu, t. j. od 8.1.2018 do právoplatnosti výroku o rozvode manželstva do 7.9.2022. V časti zverenia maloletých detí a úpravy styku na čas do rozvodu súd preto konanie zastavil.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Košice - okolie v konaní pod sp. zn. 9P/5/2018 - 1657 dňa 10. marca 2023 ako súd prvej inštancie rozhodol tak, že:

„I. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej Q. U., nar. XX.X.XXXX, za obdobie od 8.1.2018 do 31.12.2021 sumou 170 eur mesačne a za obdobie od 1.1.2022 do 7.9.2022 sumou 220 eur mesačne, pričom dlžné výživné za obdobie od 8.1.2018 do 7.9.2022 spolu vo výške 6.040,67 € je otec povinný zaplatiť k rukám matky do troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

II. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého C. U., nar. XX.XX.XXXX, za obdobie od 8.1.2018 do 31.12.2021 sumou 150 eur mesačne a za obdobie od 1.1.2022 do 7.9.2022 sumou 280 eur mesačne, pričom dlžné výživné za obdobie od 8.1.2018 do 7.9.2022 spolu vo výške 5.977,20 € je otec povinný zaplatiť k rukám matky do troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

III. Konanie v časti o zverenie maloletých detí a v časti o úpravu styku na čas do rozvodu zastavuje.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

V. O trovách štátu bude rozhodnuté samostatným uznesením.“

3. Súd vec správne posúdil v zmysle príslušných ustanovení Zákona o rodine, ako aj príslušných ustanovení Civilného mimosporového poriadku (CMP) a zároveň rozhodol o trovách konania podľa § 52 CMP.

4. Svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvej inštancie tým, že prihliadal aj na rozsudok Okresného súdu Košice - okolie z 23.11.2022 pod č. k. 9P/44/2018.

V predmetnom konaní vedenom pod sp. zn. 9P/5/2018, ako už odvolací súd vyššie uviedol, zostala otázka dlžného výživného na maloleté deti zo strany otca od 8.1.2018 do právoplatnosti výroku o rozvode manželstva, teda do 7.9.2022.

Súd vykonal rozsiahle dokazovanie výsluchom otca a matky maloletých detí, oboznámením listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spisoch Okresného súdu Košice - okolie, ako aj rozsudkami Krajského súdu v Košiciach a dospel k záveru po vyhodnotení všetkých dôkazných prostriedkov, že otec je povinný prispievať na výživu maloletej Q. za obdobie od 8.1.2018 do 31.12.2021 sumou 170 eur a za obdobie od 1.1.2022 do 7.9.2022 sumou 220 eur, pričom dlžné výživné za obdobie od 8.1.2018 do 7.9.2022 činilo 6 040,67 eur, ktoré je povinný otec zaplatiť k rukám matky do troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. bol otec zaviazaný prispievať na výživu maloletého C. za obdobie od 8.1.2018 do 31.12.2021 sumou 150 eur mesačne a za obdobie od 1.1.2022 do 7.9.2022 sumou 280 eur mesačne, pričom dlžné výživné za obdobie od 8.1.2018 do 7.9.2022 predstavovalo sumu 5 977,20 eur, ktoré je otec povinný zaplatiť k rukám matky do troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

5. K uvedenému záveru, ktorý je obsahom výroku I., II. rozhodnutia dospel súd po vykonaní dôkazov, z predložených dokladov tak matkou, ako aj otcom počas konania a zároveň na základe ich výpovedí a vzájomných vyjadrení sa k jednotlivým výdavkom tak na maloletú Q., ako aj na maloletého C..

Pri určení výšky výživného pre maloleté deti za uvedené obdobie súd prvej inštancie vychádzal zo schopností a majetkových pomerov obidvoch rodičov, pričom prihliadal na to, ktorý z rodičov a v

akej miere sa o maloleté deti osobne staral, ako aj na odôvodnené potreby maloletých detí. Medzi odôvodnené potreby počas tohto obdobia patrili okrem bežných potrieb aj výživa, ktorá predstavovala jednak strava a zabezpečovanie šatstva, bielizne, obuvi, náklady na bývanie, ako aj ďalšie potreby súvisiace s rozširovaním, prehľbovaním vzdelania obidvoch maloletých detí a s rozvojom ich záujmov, ako aj prípravou na budúce povolanie a tiež s poukazom na kultúrne, športové, rekreačné potreby, ktoré sú pre maloleté deti nevyhnutné a v súčasnosti si tieto potreby vyžadujú.

Odôvodnené potreby detí skúmal súd prvej inštancie podľa veku, ako aj stupňa školskej dochádzky, ako aj zdravotného stavu a mimoškolských aktivít, najmä pri maloletom C., čo sa týka jeho mimoškolskej aktivity - bicyklovania v cyklistickom klube.

6. Pri určení konkrétnej výšky výživného vychádzal súd prvej inštancie z odôvodnených potrieb maloletých detí a z príjmov rodičov, pričom zohľadnil poberanie prídavkov na maloleté deti a bonusu, ktorý prináležal tomu-ktorému rodičovi. Súd prvej inštancie argumentoval, čo sa týka výšky výživného za obdobie od 1.1.2022 hlavne tým, že vychádzal z preukázaných skutočností, a to hlavne, že v tomto čase otec maloletých detí zmenil zamestnanie a jeho príjem sa od januára 2018 podstatne zvýšil. Je nevyhnutné vyzdvihnúť najmä tú skutočnosť, že maloletý C., ktorému bolo určené vyššie výživné oproti maloletej Q., vzhľadom k tomu, že navštevuje cyklistický klub a jeho výdavky sú oveľa vyššie ako na maloleť Q., pretože má oveľa vyššie výdavky čo sa týka zabezpečenia tejto mimoškolskej aktivity. Je to predovšetkým nákup bicykla, ako aj potreba financovania tohto cyklistického krúžku zo strany rodičov. S poukazom práve na rozsudok Okresného súdu Košice - okolie z 23.11.2022 pod č. k. 9P/44/2018, ktorým súd po zrušení výroku o výživnom na čas po rozvoze opätovne rozhodol o určení výživného na maloleté deti, aj súd prvej inštancie v danom konaní 9P/5/2018 prihliadal na uvedenú skutočnosť pri určení výživného na maloletého C.. Vychádzal z obdobných pomerov, ako tomu bolo v konaní pod sp. zn. 9P/44/2018. Čo sa týka bežného mesačného výživného na obe maloleté deti, súd prvej inštancie vychádzal z predložených výdavkov na maloleté deti, ktoré boli argumentované tak zo strany matky, ako aj otca v tomto konaní.

Čo sa týka bežného mesačného výživného na obe maloleté deti, súd prvej inštancie vychádzal z predložených výdavkov na maloleté deti, ktoré boli argumentované tak zo strany matky, ako aj otca v tomto konaní. Vzhľadom na uvedené s poukazom na jednotlivé námietky tak otca ako aj matky počas konania rozhodol súd prvej inštancie tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý zároveň rozhodol aj o trovách konania v zmysle ustanovenia § 52 CMP.

III. Obsah odvolania matky a otca a vyjadrenie účastníkov

7. Proti rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka maloletých detí, a to z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. h) CSP z dôvodu, že rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nedostatočne odôvodnené, pričom napadla rozsudok v časti výrokov I. a II. Vzhľadom na určenie výšky výživného za rozhodné obdobie, ako uviedla matka maloletých detí, ako aj vyčíslenie dlžného výživného v jednom výroku pre každé z maloletých detí zvlášť, matka v prvom rade upresňuje, že ňou podávané odvolanie sa týka len časti výrokov, ktorými súd prvej inštancie vyčíslil dlžné výživné na každé z maloletých detí.

Podané odvolanie matky maloletých detí tak smeruje len proti častiam výrokov I. a II., týkajúcich sa vyčíslenia dlžného výživného za obdobie od 8.1.2018 do 7.9.2022 tak, ako bolo určené súdom prvej inštancie. Matka maloletých detí má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v týchto častiach napadnutých výrokov vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nedostatočne odôvodnené. Súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal s návrhom matky, aby súd prihliadol na skutočnosť, že otec počas rozhodného obdobia poberal na obidve maloleté deti prídavok na dieťa a tento matke neposkytoval. S poukazom na túto skutočnosť dôvodila tým, že súd prvej inštancie v bode 42. odôvodnenia rozsudku konštatoval, že pri určení konkrétnej výšky výživného zohľadnil poberanie prídavkov na maloleté deti, čo podľa matky maloletých detí nie je pravda. Postup súdu prvej inštancie pri údajnom zohľadnení poberania príspevku na dieťa zo strany otca nebol správny vo vzťahu k maloletým deťom ani spravodlivý. V danom konaní súdu prvej inštancie nepostupoval tento správne, keď poberanie prídavku na deti otcom nezohľadnil ani pri určení výšky výživného ani pri určení sumy dlžného výživného. Matka zdôraznila, že neexistuje zákonná možnosť uplatniť si prídavok na deti späťne za rozhodné obdobie a rovnako ako možnosť poskytovateľa prídavku žiadať o jeho vrátenie od otca za celé rozhodné obdobie. Má za to, že za celé rozhodné obdobie boli otcovi zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a

rodiny W. vyplatené prídavky na dieťa a príspevky k nim vo výške 3 082,84 eur, pričom súd prvej inštancie zohľadnil vynaložené plnenia týkajúce sa na obidve maloleté deti v celkovej výške 2 709,27 eur.

Matka maloletých detí v námietkach odvolania poukázala na to, že povinnosť prispievať na výživu maloletých detí majú predovšetkým rodičia a vyplácanie prídavku na deti nenahradzuje plnenie tejto povinnosti. Ako ďalej uviedla v odôvodnení podaného odvolania, súd prvej inštancie pri určení výšky dlžného výživného nepostupoval preto správne a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď z celkovej sumy dlžného výživného otcovi započítal pomernú časť výdavkov na bývanie za obdobie február 2021 až august 2022 na každé maloleté dieťa.

8. Pokiaľ súd prvej inštancie započítané platby otca, ktoré mali súvisieť s bývaním matky s deťmi v byte na X., matka argumentuje tým, že započítanie nebolo správne, pričom výsledný dlh na výživnom nebol súdom prvej inštancie určený správne. Matka má za to, že v celkovej dlžnej sume výživného za rozhodné obdobie nebolo dôvodné odpočítať plnenie otca na maloletú Q. vo výške 1 471,29 eur a na maloletého C. vo výške 1 239,98 eur, keďže na ich úhradu otec nepoužil ani sumu rovnajúcu sa ním prijatých prídavkov na deti. Ak by súd prvej inštancie v napadnutej časti vychádzal zo správneho právneho posúdenia podľa matky, dlžné výživné za rozhodné obdobie by malo byť na maloletú Q. vo výške 8 133,24 eur a na maloletého C. vo výške 7 836,46 eur. Preto navrhla, aby odvolací súd vo veci rozhodol tak, že zmení podľa § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie vo výroč I. a II., a to vo výške akú vyčíslila.

9. Voči rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie prostredníctvom právnej zástupkyne otec maloletých detí podaním zo dňa 28.4.2023, pričom s poukazom na ustanovenia CSP a CMP podal odvolanie voči výrokom I., II. rozsudku a argumentoval tým, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti na maloleté deti v jednotlivých časových obdobiach vychádza z nesprávneho a jednostranného v neprospech otca vyhodnotenia dôkazov v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d) CSP a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam s poukazom na § 365 ods. 1 písm. f) CSP a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo aj z nesprávneho právneho posúdenia veci s poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

Otec maloletých detí je toho názoru, že súd prvej inštancie už v priebehu konania považoval vyjadrenia matky k danej veci a jej tvrdenia podávané emotívnym spôsobom za pravdivé, bez nutnosti zo strany matky preukazovať pravdivosť svojich tvrdení. Otec opakovane predkladal listinné dôkazy, ktorými vlastne sa snažil v priebehu celého konania vyvracať nepravdivé a vyfabulované tvrdenia matky maloletých detí o jednotlivých skutočnostiach, ktoré matka počas konania tvrdila. Otec maloletých detí predložil súdu písomné vyjadrenie zo dňa 12.10.2022, ktorým opätovne vyšpecifikoval súdu všetky náklady súvisiace s potrebami maloletých detí, ako aj so svojimi. Na pojednávaní z 28.10.2022 sa súd oboznámil s týmito písomnými podaniami a otec sa snažil vysvetliť uvedené písomné dôkazy. Na požiadanie právneho zástupcu mal súd prvej inštancie písomné vyjadrenie matky následne doručiť právnemu zástupcovi, taktiež bolo doručené zo strany súdu prvej inštancie právnemu zástupcovi otca až stanovisko matky zo 16.11.2022. K tomuto sa vyjadril písomne 5.12.2022. Zároveň otec maloletých detí poukázal na jednotlivé pojednávania, na priebeh celého konania, ako aj na tie skutočnosti, ktoré predkladal počas celého konania v písomnej a listinnej forme.

10. Zároveň otec v odvolaní argumentoval tým, že zo strany súdu prvej inštancie boli spochybnované výdavky otca v súvislosti s maloletými deťmi. Otec maloletých detí ďalej v odvolaní poukázal na to, že v konaní prvej inštancie preukázal ako nepravdivé tvrdenia matky maloletých detí ohľadom výdavkov otca na potreby maloletých detí, ktoré boli zhruba vo výške poberaných rodinných prídavkov. Argumentoval poukazom na jednotlivé obdobia, odkedy matka odišla zo spoločnej domácnosti, potom sa späť vrátila do spoločnej domácnosti na obdobie, kedy bývala na X. ulici v W. a následne v dome v X.. Otec maloletých detí poukázal aj na to, že z odôvodnenia rozhodnutia súdu vyplýva tendenčnosť hodnotenia dôkazov v tom zmysle, že pri určení vyživovacej povinnosti súd nevyhodnotil aj schopnosti príjmové a majetkové pomery matky, ale výlučne iba otca. Otec je toho názoru, že je jeho právom navrhovať vykonanie dôkazov a je vecou súdu tieto dôkazy vyhodnotiť jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti. Takisto poukázal na predložený listinný dôkaz, ktorý sa nachádza aj v spise, a to komunikáciu medzi cyklistickým klubom a otcom zo dňa 6.10.2021, ktorý bezpochyby preukázal komunikáciu otca s trénerom maloletého C.. Otec maloletých detí je toho názoru, že tvrdenia matky sú v značnej miere účelové, zavádzajúce a v rozpore s reálnou skutočnosťou. Poukázal opätovne na svoje písomné podanie zo 16.9.2021, z 12.10.2022, z 5.12.2022, ako aj z 20.2.2023, ktoré sú obsahom spisu. S dôrazom na ustanovenie čl. 5 Zákona o rodine, ako aj ustanovenia § 62 Zákona o rodine je toho názoru, že odvolaním napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie vychádzajú z toho, že na základe vykonaných dôkazov dospel

súd prvej inštancie k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Preto navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. K podanému odvolaniu otca a matky sa vyjadril kolízny opatrovník, a to písomným podaním z 12.7.2023, ktorý vo veci úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom U. zotráva na doterajších písomných, ako aj ústnych vyjadreniach.

12. K odvolaniu otca sa písomným stanoviskom prostredníctvom právnej zástupkyne vyjadrila matka, a to podaním z 31.7.2023, v ktorom zotrvala na dôvodoch, ktoré uviedla v písomnom podaní odvolania, pričom argumentovala tým, že odvolanie otca proti výrokom I. a II. rozsudku považuje za nedôvodné, trvá na svojej odvolacej argumentácii a má za to, že dôvody odvolacie uvádzané otcom v ustanovení § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP a § 62 ods. 1 CMP nie sú naplnené. Má za to, že súd prvej inštancie vychádzal zo správneho právneho posúdenia, dospel k správnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie netrpí žiadnou vadou uvedenou v ustanovení § 365 CSP. Z odôvodnenia podaného odvolania maloletých detí je zrejmé jedine jeho nespokojnosť s rozhodnutím ako takým. Matka maloletých detí vo vyjadrení poukázala na to, že súd prvej inštancie jednoznačne a zrozumiteľne a preskúmateľne zdôvodnil rozhodnutie a tvrdenia otca uvedené v jeho odvolaní nemôžu preto obstať. V rozsudku došlo k právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu, čo sa týka rozhodnutia Okresného súdu Košice - okolie z 23.11.2022, č. k. 9P/44/2018 - 539, čo sa týka určenia výživného na čas po rozvode manželstva. Nakoľko zotráva na všetkých argumentoch, ktoré uviedla vo svojom odvolaní a poukázala na to, že žiadna z odvolacích námietok otca nie je spôsobilá preukázať tú najpodstatnejšiu skutočnosť, a to, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti napadnutej odvolaním otca nebolo zákonné, dôvodné a správne, avšak čo sa týka samotného rozhodnutia navrhla v zmysle ustanovenia § 388 CSP zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II., a to takisto ako navrhla určiť výšku dlžného výživného čo sa týka maloletej Q. vo výške 8 133,24 eur zaviazat' otca zaplatiť k rukám matky do troch mesiacov a maloletého C. vo výške 7 836,44 eur otca ako povinného zaplatiť k rukám matky do troch mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

13. V priebehu odvolacieho konania došlo na strane otca maloletých detí k zmene právnej zástupkyne, pričom plná moc zo dňa 22.11.2023 bola udelená Y. O. Y., advokátke so sídlom v W. G. 6.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

14. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti výrokov I. a II. o určení dlžného výživného na maloleté deti za obdobie od 8.1.2018 do 7.9.2022 je potrebné potvrdiť ako vecne správny. Zároveň bol potvrdený aj výrok IV. o trovách konania.

15. Vo vzťahu k odvolacím námietkam matky a otca maloletých detí odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj napr. IV.ÚS 252/2004, I.ÚS 50/2004, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003). Za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že

súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení, skutkový (skutočný) stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojoľné, neudržateľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojoľnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. Stručne možno zhrnúť, že odlišný názor účastníka konania vo vzťahu k hodnotiacemu úsudku súdu nečiní rozsudok nepreskúmateľným ani nezákonným. Napokon je potrebné dodať, že terajšia právna úprava vyplývajúca z Civilného sporového poriadku, konkrétne z ust. § 387 ods. 3, umožňuje odvolaciemu súdu zaoberať sa vo vlastnom odôvodnení rozhodnutia aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie, z čoho vyplýva, že zákonodarca čiastočnú neodôvodnenosť rozhodnutia nepovažuje za takú vadu konania, ktorá by účastníkom konania odnímalala možnosť konať na súde, a to obzvlášť s poukazom i na ustanovenia Civilného mimosporového poriadku, v rámci ktorého odvolací súd nie je viazaný jednak odvolacími dôvodmi a ani rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

16. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovacím rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým tvorí jeden celok (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/40/2018 zo dňa 18.07.2018).

17. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel k správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky). Súd prvej inštancie je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku správny, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty matky a otca v odvolaní.

18. K odvolacím námietkam otca, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, je potrebné uviesť, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 CSP) a vyhodnotenie uvedie v odôvodnení rozsudku. Voľné hodnotenie dôkazov neznamená ľubovôľu. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, teda relevancie vo vzťahu k zisťovaným skutočnostiam, zákonnosti z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania a z hľadiska pravdivosti, teda hodnovernosti jeho zdroja. Následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Súd k nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov môže v zásade dôjsť len nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, prípadne porušením pravidiel formálnej logiky. Posúdenie úpravy výkonu rodičovských práv a povinností a hodnotiace úvahy súdu na základe správne a zákonne vykonaných dôkazov bez mylnej interpretácie z nich vyvedených skutočností však nie je možné považovať za nesprávne skutkové zistenie. V preskúmanom prípade má preto najvyššiu prioritu najlepší záujem mal. dieťaťa. Ten vyhodnocuje súd v každej jednotlivéj veci osobitne, za pomoci kritérií, demonštratívne vymedzených zákonodarcom v čl. 5 Zákona o rodine.

19. Maloletí Q. a C. boli v čase rozhodovania súdom prvej inštancie vo veku 13 a 12 rokov. Svojou výchovou a výživou sú prirodzene odkázaní na svojich rodičov, u ktorých vyživovacia povinnosť má mať prednosť pred ostatnými ich výdavkami. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že matka je zamestnaná ako projektový manažér s mesačným príjmom vyšším ako 2 000 eur. Otec je zamestnaný v spoločnosti UNIQA s mesačným príjmom tiež vyšším ako 2 000 eur. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku vo výroku o určení bežného mesačného výživného zistil, že súd prvej inštancie správne ustálil osobné a majetkové pomery matky, z čoho mal za preukázané, že na strane matky ako povinnej osoby vo vzťahu k maloletým, sú v súčasnosti dané dostatočné pomery pre to, aby boli potreby maloletých pokryté výživným vo väčšom rozsahu, nakoľko došlo u nich k zmene pomerov, preto odvolací súd sa stotožnil s určením výživného vo výške, akú určil súd prvej inštancie.

20. Odvolací súd pri prieskume napadnutého rozhodnutia vychádzal zo skutočne zisteného stavu súdom prvej inštancie. V rámci odvolacieho konania rozhodoval o podanom odvolaní matky proti výroku I., II. len čo sa týka určenia výpočtu dlžného výživného a o odvolaní otca, ktorý podal odvolanie voči výroku I., II. rozsudku v celom rozsahu.

21. Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä:

- a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa,
- b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
- c) správa majetku maloletého dieťaťa.

22. Podľa § 44 CMP, rozsudku o výživnom sú vykonateľné doručením.

23. Rodičovské práva a povinnosti upravené v Zákone o rodine sú súčasťou, resp. synonymom pojmu „rodičovská zodpovednosť“, ktorú majú rodičia od narodenia dieťaťa a táto trvá zvyčajne v oblasti vyživovacej povinnosti aj po nadobudnutí plnoletosti dieťaťa. Zákon poskytuje maloletému dieťaťu špeciálnu ochranu, a to v rovine súkromného, ako aj verejného práva. Uvedenému zodpovedá aj predbežná vykonateľnosť v súvislosti s rozsudkami o výživnom, ktorá má reálne opodstatnenie, a to z hľadiska toho, načo predmetný nárok slúži. Rozsudok o výživnom na maloleté dieťa má len deklaratórnu funkciu, pretože povinnosť plniť vyživovaciu povinnosť vzniká priamo zo zákona narodením dieťaťa. Vzhľadom na zákonnú dikciu rozsudku o výživnom je tento vykonateľný momentom doručenia bez ohľadu na patričnú lehotu (lehotu na plnenie).

24. Odvolací súd následne dodáva, že vychádzajúc zo skutočne zisteného skutočného stavu súdom prvej inštancie, otec maloletých detí si svoju vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom neplnil v rozhodnom období tak, ako mal, a preto v tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že celá starostlivosť o maloleté deti bola prenesená z otca na matku, a to nielen v oblasti výživy, ale aj výchovy, zdravia a všestranného vývoja maloletých detí.

25. Súd prvej inštancie vzhľadom na uvedené skutočnosti zohľadnil v napadnutom rozsudku skutočnosť, že matka sa o maloleté deti o Q. a C. U. starala počas celého obdobia, ktoré bolo predmetom konania vo veci 9P/5/2018, tak ako to bolo konštatované v samotnom rozhodnutí súdu prvej inštancie.

26. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku matky čo sa týka započítania do dlžného výživného, aj prídavky na deti, ktoré poberal otec maloletých detí v rozhodnom období, ktoré je uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, ako vyplýva z legálnej definície, účelom tejto štátnej sociálnej dávky je prispievať na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa a na čiastočnú úhradu školských potrieb na účel podpory plnenia školských povinností nezaopatreného dieťaťa. Prídavok na dieťa predstavuje dávku, na ktorú však treba prihliadnuť pri určení výživného, a to v tom smere, že táto dávka je spôsobilá zabezpečiť časť potrieb maloletého dieťaťa, ktoré potom nemusia byť pokryté výživným zo strany rodičov. Vo veci riešenia vplyvu prídavku na dieťa, na príjem rodičov dieťaťa je vytvorená aj rozhodovacia prax súdov, ktorá vychádza z judikatúry Najvyššieho súdu SR, konkrétne z rozhodnutia R 65/2018, kde súd pri určovaní výšky výživného na maloleté dieťa prihliada aj na to, do akej miery sú potreby maloletého hradené z dávok štátnej sociálnej podpory, nevynímajúc dávky platené zo zahraničia. Pri určovaní výživného na maloleté dieťa treba zohľadniť aj peňažné plnenia, teda dávky platené z verejných zdrojov.

27. Ústavný súd Slovenskej republiky v tejto veci vyjadril síce okrajovo, ale relevantne: „Krajský súd sa však nestotožnil s názorom okresného súdu, že prídavok na dieťa, ktorý rodič poberá je súčasťou príjmu rodiča, ktorý je smerodajný pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti. Podľa názoru krajského súdu ide totiž o štátnu dávku, ktorá je priamo určená na zabezpečenie výchovy a výživy dieťaťa. Na tento účel musí byť aj použitá. Každý rodič má vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vychádzajúc z jeho príjmu z pracovnej alebo inej činnosti, ako aj ďalších osobných a majetkových pomerov. Vyživovaciu povinnosť si preto nemožno podľa názoru krajského súdu splniť poskytnutím prídavku ako štátom vyplácanej dávky účelovo určenej.“ Na druhej strane podľa krajského súdu, ale prídavok predstavuje dávku, na ktorú treba prihliadnuť pri určení výživného, a to v tom smere, že táto dávka je spôsobilá zabezpečiť časť potrieb maloletého dieťaťa, ktoré potom nemusia byť pokryté výživným zo strany rodičov. Táto dávka sa musí dostať do sféry maloletého dieťaťa okrem určeného výživného povinného rodiča. „Krajský súd správne uviedol, že prídavky na dieťa sú sociálnou dávkou poskytovanou štátom, ktorou tento prispieva oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. Povinnosťou oprávnenej osoby je zabezpečiť použitie prídavku na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. Právny názor krajského súdu a jeho závery možno posudzovať veci považovať za zrozumiteľné, logické a vyvážené, a preto z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné.

28. Zároveň odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR III. ÚS 538/2015 zo dňa 27.10.2015 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/88/2017, v ktorom bol vyslovený záver, že vyživovaciu povinnosť nie je možné plniť poskytnutím prídavku ako štátom vyplácanej dávky účelovo určenej.

29. S poukazom na rozhodnutia tak krajského súdu, Najvyššieho súdu, ako aj Ústavného súdu, z ktorých vyplýva, že súdy prídavok na dieťa nezapočítavajú do príjmu rodiča, ktorý prídavok na dieťa poberá, ale zohľadňujú ho tak, že od odôvodnených nákladov na dieťa odpočítajú sumu prídavku a o výživnom rozhodujú len vo vzťahu k zostávajúcej sume. Odvolací súd poukazuje na to, že rovnako ako prídavky na dieťa, takisto aj daňový bonus podľa názoru odvolacieho súdu nemožno zohľadniť pri určovaní výšky výživného tak, ako prídavok na dieťa, a to z dôvodu, že daňový bonus nie je priamo vyplácanou dávkou, ale je to položka, ktorá sa môže za splnenia zákonných podmienok započítavať do čistej mesačnej mzdy zamestnanca.

30. Z uvedeného vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, ako aj z rozsudku, ktorý bol v predmetom konaní vydaný, odvolací súd má za to, že v danom konaní nebolo možné výživné oboch rodičov maloletých detí považovať za rovnaké, pričom obaja rodičia majú rovnakú povinnosť vyživovať dieťa, pričom výška výživného tak závisí okrem iného od možností, schopností každého rodiča, jeho majetkových pomerov, od rozsahu osobnej starostlivosti o vyživovanú osobu. V danom prípade boli preukázané dôvody, pre ktoré bolo rozhodnuté jednak o zvýšení výživného na maloleté deti Q. a C. U., ako aj na určenie výšky dlžného výživného, ktoré má povinnosť otec maloletých detí vyplatiť k rukám matky tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti rozsudku súdu prvej inštancie.

31. Odvolací súd sa plne stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie vo dlžného zaostaleho výživného, pričom súd prvej inštancie správne určil zročnosť tak výživného, ako aj dlžného výživného, pričom dôvody uvádzané súdom prvej inštancie už neopakoval, nakoľko sa s týmito v plnom rozsahu stotožnil. S poukazom na uvedené skutočnosti, ktorými odvolací súd argumentoval postupom podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 387 CSP, rozsudok súdu vo výroč I. a II. súdu prvej inštancie ako vecne správny a zákonný potvrdil.

32. Výrok o dlžnom výživnom bolo potrebné potvrdiť, pretože dlžné výživné bolo správne určené za obdobie od 8.1.2018 do 7.9.2022 tak, ako bolo uvedené súdom prvej inštancie. Zároveň rozhodol odvolací súd aj výrok IV., ktorým súd prvej inštancie rozhodol o trovách konania, a to v zmysle ustanovenia § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

33. Čo sa týka bežného výživného má odvolací súd za to, že v zmysle príslušných ustanovení Zákona o rodine, konkrétne § 65 ods. 1, ak rodičia maloletých detí spolu nežijú, súd upraví rozsahu ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. Pokiaľ medzi rodičmi nedošlo k dohode o výživnom, súd v zmysle ustanovenia § 62 ods. 1, ods. 2 určil výživné zo strany povinného rodiča k maloletým deťom, pričom zákonná povinnosť oboch rodičov trvá do času, kým deti nie sú schopné

samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Z uvedených ustanovení Zákona o rodine bezpochyby vychádzal súd prvej inštancie pri stanovení mesačného výživného na maloleté deti tak, ako to rozhodol vo výroku I. a II. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

34. Čo sa týka samotného výpočtu dlžného výživného, v súvislosti s odvolacími námietkami matky, že do výšky výživného započítal súd prvej inštancie aj prídavky na deti, odvolací súd sa nestotožnil s názorom matky, pretože jednoznačne sa súd prvej inštancie venoval vyčísleniu, ktoré predkladal otec vo svojich rozsiahlych vyjadreniach a poukázal aj na to, že otec maloletých detí prispieval na ich výživu a výchovu sumami, ktoré bezpochyby preukázal vo svojich jednotlivých vyjadreniach.

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, poukázal v celom rozsahu na dôvody uvedené v rozsudku súdu prvej inštancie, pričom argumentuje tým, že v rozsudku súd prvej inštancie uviedol skutkový stav, z ktorého vychádzal a z tohto skutkového stavu vychádza aj odvolací súd bez toho, aby na tento skutkový stav opätovne poukázal a tento uvádzal vo svojom rozhodnutí.

35. Rovnako odvolací súd neopakuje právnu argumentáciu, ktorá viedla súd prvej inštancie k jeho záveru a ktorú uviedol vo svojom rozhodnutí. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe „Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzujúcim rozsudkom, vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie vecí, rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie“ (poukaz na uznesenie Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 5Obdo/98/2018 zo dňa 29. januára 2020).

Odôvodnenie rozhodnutí prvoinštančného a odvolacieho súdu nemožno preto posudzovať izolovane, pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, pričom odvolací súd poukazuje na právne závery Ústavného súdu SR vo veciach II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08 a IV. ÚS 372/08.

36. Súd prvej inštancie úplne a dostatočne zistil skutkový stav, pričom z rozhodnutia vyplývajú všetky relevantné dôvody, prečo súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokoch I., II. rozsudku. Odvolací súd súhlasí so závermi súdu prvej inštancie ohľadom určenia mesačného výživného na maloleté deti na čas do rozvodu, ako aj určenia dlžného výživného za toto obdobie. V prvom rade odvolací súd argumentuje tým, že súd prvej inštancie vychádzal z vyjadrení jednak ústnych, ako aj písomných ohľadom výdavkov a nákladov, ktoré mali rodičia v danej dobe na svoje deti.

37. Odvolací súd poukazuje na to, že maloleté deti v samotnej existujúcej a fungujúcej rodine majú svoje nároky a tieto nároky musia zostať aj po rozvode rodičov, kedy vlastne už rodičia maloletých detí nežijú spolu v jednej domácnosti, ale každý zabezpečuje čo najlepšie podmienky pre výchovu a život svojich maloletých detí. Súd prvej inštancie zohľadnil všetky vyjadrenia v tom najlepšom slova zmysle a rozhodol hlavne v súlade s príslušnými ustanoveniami Zákona o rodine v prospech maloletých detí. Odvolací súd takisto nezistil, že by kolízny opatrovník mal iný názor ako mali rodičia maloletých detí, pričom poukázal na svoje vyjadrenia, v ktorých bezpochyby argumentoval tým, že je potrebné, aby súd prvej inštancie rozhodol v záujme maloletých detí.

38. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnutý rozsudok postupom podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 387 ods. 1 CSP vo výrokoch I., II. ohľadom výživného v prospech maloletých detí a IV. ohľadom trov konania, o ktorých súd rozhodol a rozsudok ako vecne správny a zákonný potvrdil.

39. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP, pričom rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

40. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere 3:0 hlasov (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).